

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประเภทของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.2.1 ประชากร

พื้นที่เขตให้บริการนักท่องเที่ยว ในเขตอุทยานแห่งชาติทางบก

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่เขตให้บริการนักท่องเที่ยวกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ประกอบด้วย

1. เขตพื้นที่บริการบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
2. เขตพื้นที่บริการบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบ้านกร่างแคมป์
3. เขตพื้นที่บริการบริเวณเขาพะเนินทุ่ง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ ได้แก่ แบบสำรวจของผู้วิจัยร่วมกับแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ และแบบสอบถามผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่ เพื่อนำมาพิจารณาด้านความคิดเห็นควบคู่กับการวิเคราะห์พื้นที่ โดยนำเอาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างคำถามในลักษณะปลายเปิด และปลายปิด โดยแบ่งโครงสร้างของเครื่องมือดังนี้

แบบสำรวจของผู้วิจัย เป็นการค้นคว้าหาข้อมูลทั้งเชิงทฤษฎี และการลงภาคสนาม เพื่อวิเคราะห์สภาพพื้นที่ด้วยภาพถ่าย และแผนภาพ

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเจ้าหน้าที่ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ทำขึ้นเพื่อสอบถามเจ้าหน้าที่ระดับบริหารในอุทยานแห่งชาติ โดยแบ่งออกเป็น การออกแบบและจัดการพื้นที่ตั้งแต่เริ่มต้นจัดตั้งเขตบริการจนถึงปัจจุบัน และสอบถามถึงปัญหาที่เกิดจากการออกแบบและจัดการในพื้นที่ที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของอุทยานแห่งชาติ ส่วนแบบสอบถามสามารถได้เป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น ในลักษณะเติมคำ และเลือกตอบ
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้งานพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว และรูปแบบปัญหาที่เกิดขึ้น ในลักษณะเลือกตอบ มาตรวัดค่า 5 ระดับ และเติมคำในช่องว่าง
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในลักษณะการเขียนเติมคำในช่องว่าง

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มนักท่องเที่ยว คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น ในลักษณะเติมคำและเลือกตอบ
- ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในเขตบริการปัจจุบันในลักษณะเลือกตอบ มาตรวัด 2 – 3 ระดับ
- ตอนที่ 3 แนวทางการปรับปรุงด้านสถาปัตยกรรม ในลักษณะเลือกตอบ
- ตอนที่ 4 ความคิดเห็น – ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในลักษณะเติมคำ

ลักษณะแบบสอบถามวัดระดับ 5 ระดับ จะใช้วิธีการมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) โดยให้คะแนนในข้อคำถาม ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3 คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

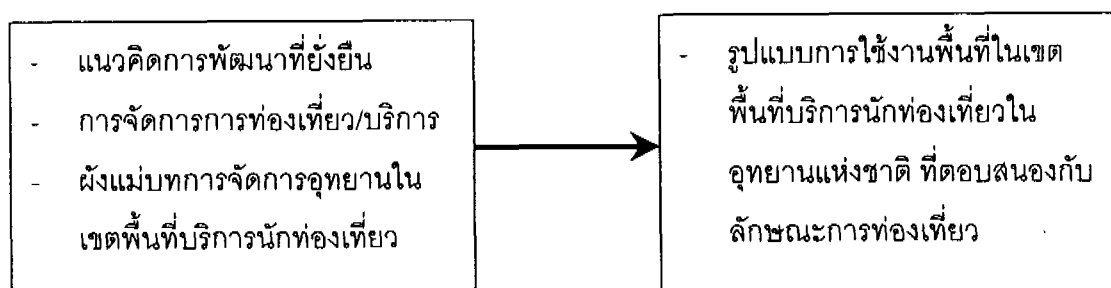
ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนเฉลี่ยแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีการกำหนดช่วงชั้น ดังนี้

$$\text{ช่วงชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

ซึ่งสามารถกำหนดเกณฑ์วิเคราะห์จากคะแนนเฉลี่ยได้ 5 ระดับ ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3.4 กรอบความคิดเชิงทฤษฎีในการวิจัย:

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะการใช้พื้นที่ทั้งทางกายภาพ และการจัดการของเขตให้บริการนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติทางบกในปัจจุบัน เพื่อนำมาวิเคราะห์กับแนวความคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การวางแผนบริเวณ และลักษณะสถาปัตยกรรม ด้วยการสำรวจ สัมภาษณ์ และสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

1) การจัดการระบบ facilities and safety ด้วยการสำรวจ สัมภาษณ์ และสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวัดการกระจายของความคิดเห็น (SD)

2) การจัดการด้านกิจกรรมที่เกิดในเขตบริการด้วยการสำรวจ และสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวัดการกระจายของความคิดเห็น (SD)

2. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาของพื้นที่ปัจจุบัน จากเจ้าหน้าที่ ในพื้นที่และผู้ใช้พื้นที่ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพื้นที่ของเขตบริการนักท่องเที่ยว ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6 คุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวัดค่าความสอดคล้องภายใน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา และสมการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

สมการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

- โดย α = ความเชื่อมั่น
 N = จำนวนข้อ
 $\sum S_i^2$ = ความแปรปรวนคะแนนรายข้อ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เมื่อใช้สูตรการหาค่าความเชื่อมั่น พบว่า แบบสอบถามของเจ้าหน้าที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 (ดังตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1

ผลการทดสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

แบบสอบถาม	ค่าสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ
1. แบบสอบถามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่	0.9137

3.7 สถานที่ในการเก็บข้อมูล

1. เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
2. เขตบริการบ้านกร่างแคมป์
3. เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
4. ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ สำนักอุทยานแห่งชาติ
5. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

3.8 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทฤษฎีภูมิที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการพัฒนาและจัดการพื้นที่เขตบริการนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติทางบก โดยเก็บจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการถ่ายภาพ สอบถาม และศึกษาจากแผนที่

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จากแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน และนักท่องเที่ยวที่เคยเข้าไปท่องเที่ยว และใช้งานเขตบริการของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จำนวน 3 เขต

3.9 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้
2. ลงรหัสเพื่อนำมาบันทึก และประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS (Statistic Package for Social Sciences for Windows Version 11)
3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และความหมายของข้อมูล วิเคราะห์ด้วย
 1. ค่าความถี่ (frequency)
 2. ร้อยละ (percentage)
 3. ค่าคะแนนเฉลี่ย (mean) เพื่อให้ทราบถึงลักษณะ และค่าเฉลี่ยพื้นฐานของข้อมูล
 4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อให้ทราบค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง

3.10 การแปลความหมายข้อมูล

ระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในประเด็นด้านการออกแบบและจัดการพื้นที่ให้บริการนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ได้แก่ เขตพื้นที่บริการบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เขตพื้นที่บริการบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบ้านกร่างแคมป์ และเขตพื้นที่บริการบริเวณเขาพะเนินทุ่ง มีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
	3.41 – 4.20	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับมาก
	2.61 – 3.40	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับปานกลาง
	1.81 – 2.60	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับน้อย
	1.00 – 1.80	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3.11 การนำเสนอข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลภาคสนามและประมวลผลทางสถิติเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำเสนอการศึกษาด้วยวิธีพรรณนา ประกอบด้วยตาราง รูปภาพ และข้อมูลทางสถิติ จำแนกตามประเด็นที่ศึกษาและสรุปรวม

3.12 ข้อจำกัดในการศึกษา

ผู้วิจัยมีข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ในการสำรวจสภาพทางกายภาพของพื้นที่จริง มีสภาพเปลี่ยนแปลงไปจากเอกสารที่ได้ใช้อ้างอิงในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงข้อมูลพื้นฐานในการประกอบการวิเคราะห์ และผลที่ได้ อาจเปลี่ยนแปลงไปจากที่ตั้งแนวความคิดในครั้งแรก

นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา เนื่องจากในการเก็บข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต้องใช้เวลาเก็บข้อมูลในวันหยุดสุดสัปดาห์ และนักท่องเที่ยวในสามเขตมักมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต่อเนื่องกัน ทำให้การเก็บข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านที่พักในแต่ละเขต อาจมีความเหลื่อมล้ำกัน